

Elinsiirtopotilaiden rokotussuositus

Ohje koskee aikuisten kiinteitä elinsiirtoja.

Yleisenä periaatteena voidaan todeta: Inaktivoituja mikrobeja tai niiden puhdistettuja antigeeneja sisältäviä rokotteita voidaan antaa elinsiirtopotilaille turvallisesti (kohdat A ja C). Näitä rokotteita voidaan antaa samanaikaisesti eri paikkoihin tai keskenään millä aikavälillä tahansa, esim. mukavuussyistä viikon välein.

Eläviä heikennettyjä rokotteita ei saa antaa elinsiirron jälkeen (kohta B) ja nämä tulisi antaa siirtoharkintavaiheessa mieluiten vähintään 1kk ennen siirtoa.

COVID-19 rokotteiden suhteen noudatetaan THL:n ajankohtaisia riskiryhmien suosituksia.

A) HUS:n elinsiirtopotilaiden rokotesuositus

Pneumokokki (konjugaattirokote): PCV20 (Apexnar, Prevenar 20) elinsiirtoa harkittaessa tai viimeistään siirtolistalle laitettaessa ja uudelleen 6 kuukautta elinsiirron jälkeen. PPV23 (Pneumovax) ei enää anneta.

Meningokokki (nelivalenttinen konjugaattirokote, ACW135Y-meningokokki-seroryhmiä vastaan): Menveo tai Nimenrix alle 25 –vuotiaille tai, jos elinsiirtopotiilaalta on poistettu perna, tai perna on toimimaton. Rokote annetaan elinsiirtoa harkittaessa tai viimeistään siirtolistalle laitettaessa. Samoille potilasryhmille meningokokki B-rokote (Bexsero, Trumemba) elinsiirtoa harkittaessa ja toinen annos 2 kuukautta ensimmäisen rokotuksen jälkeen tai 6 kuukautta elinsiirron jälkeen. Pernan puutos tai pernan vajaa toiminta potilaille meningokokkirokotteet annetaan osana kansallista rokotusohjelmaa.

Hemophilus influenzae tyyppi B (HiB): ACT-HIB- tai Hiberix-rokote elinsiirtoa harkittaessa tai viimeistään siirtolistalle laitettaessa.

Kurkkumätä-jäykkäkouristus ja hinkuyskä: dT tai dtap, jos henkilö on saanut jossakin elämänsä vaiheessa 3 annoksen difteria-tetanus/dtap rokotteen perussarjan ja edellisestä tehosteesta on kulunut yli 5 vuotta, annetaan tehosteannos elinsiirtoa harkittaessa tai **viimeistään** siirtolistalle laitettaessa ja sen jälkeen 10 vuoden välein. Potilaalle voidaan antaa myös dtap rokote, joka sisältää myös hinkuyskäkomponentin, silloin edellisestä dT rokotteesta tulee olla kulunut vähintään 2 vuotta.

Laatijat: Veli-Jukka Anttila, Jussi Tikkanen, Fredrik Åberg, Ilkka Helanterä, Jyri Lommi, Mari Eriksson

Hyväksyjä: Arno Nordin, Karl Lemström. Päivitetty 13.6.2024 Mari Eriksson

HUS / Tulehduskeskus/Infektioidentorjuntayksikkö/ Elinsiirtoyksiköt

Influenssa: Rokote ennen epidemiakauden alkua syksyisin. Elinsiirron jälkeen suositellaan mahdollisuuksien mukaan odottamaan 1-3kk siirrosta ennen influenssa-rokotuksen antamista riippuen immunosuppression asteesta, jottei rokotuksen antama suojavaikutus jäisi puutteelliseksi. Rokotuksesta ei ole vaaraa, vaikka se annettaisiin 1-3kk sisällä elinsiirrosta. Elävä heikennetty (lähinnä lasten) intranasaalinen rokote on kontraindisoitu elinsiirron jälkeen.

Hepatiitti A ja B: Twinrix® rokotussarja aloitetaan elinsiirtoa harkittaessa tai viimeistään siirtolistalle laitettaessa okk, 1 kk ja 6kk. Jos siirto tapahtuu rokotussarjan välissä, niin rokotussarjaa jatketaan 6 kuukauden kohdalla elinsiirrosta. Jos ei ole rokotettu ennen siirtoa niin rokotukset annetaan 6, 7 ja 12 kuukautta elinsiirrosta.

Vesirokko: Elinsiirtoa odottava potilas, joka ei ole tietonsa perusteella sairastanut vesirokkoa ja jonka vesirokkovirus-vasta-aineet ovat negatiiviset, tulisi rokottaa hyvissä ajoin (6-8 vk) ennen suunniteltua siirtoleikkausta vesirokkoa vastaan (Varivax®- rokote). Jos siirtoelimen saaja on immunologisesti normaali ennen siirtoa, riittää yksi rokotuskerta, muutoin tarvitaan kaksi rokotuskertaa kolmen kuukauden välein. Jo ennen siirtoa voimakkaasti immuunipuuteiselle ei pidä antaa vesirokkorokotetta (konsultoi infektio lääkäriä). Elinsiirron jälkeen ei vesirokkorokotetta pidä antaa (elävä, heikennetty).

HPV: Yhdeksää papilloomavirustyyppiä sisältävä HPV-rokote (Gardasil®) tulisi antaa alle 26 -vuotiaalle miehille ja naisille elinsiirtolistauksen yhteydessä tai elinsiirron jälkeen, jos sitä ei ole ennen siirtoa annettu. HPV rokotus käsittää kolme rokotusta: 6, 8 ja 18 kuukautta siirrosta. Jos rokotukset on aloitettu >6kk siirron jälkeen, käytä aikataulua 0, 2 ja 10 kuukautta.

MPR-taudit (tuhkarokko, sikatauti, vihurirokko): Jos potilas on saanut MPR-rokotteen rokotusohjelman mukaisesti, ei tarvita lisärokotteita tai serologisia testejä. Jos potilasta ei ole rokotettu ja serologia on negatiivinen, suositellaan yhtä rokoteannosta mielellään 1kk ennen siirtoa, jos tämä on logistisesti mahdollista. Elinsiirron jälkeen MPR rokotetta ei pidä antaa (elävä, heikennetty). Jo ennen siirtoa voimakkaasti immuunipuuteiselle ei pidä antaa vesirokkorokotetta (konsultoi infektio lääkäriä).

Perheenjäsenten ja elinsiirtoyksiköiden työntekijöiden rokotus:

Jos potilaan perheessä on vesirokkoa aiemmin sairastamattomia perheenjäseniä, annetaan heille vesirokkorokote. Sama pätee elinsiirtoyksiköiden työntekijöihin. Sekä perheenjäsenillä että elinsiirtoyksikön työn tekijöillä tulee olla suoja MPR tauteja vastaan (joko sairastettu tauti tai MPR rokotus). Elinsiirtoyksikön henkilökunnalla myös rokotussuoja B-hepatiittia vastaan. Tarvittaessa työterveyshuolto antaa MPR, vesirokko- ja B-hepatiittirokotteen työntekijälle.

Influenssarokotetta suositellaan vuosittain otettavaksi sekä elinsiirtopotilaiden perheenjäsenille että elinsiirtoyksiköiden työntekijöille.

Laatijat: Veli-Jukka Anttila, Jussi Tikkanen, Fredrik Åberg, Ilkka Helanterä, Jyri Lommi, Mari Eriksson

Hyväksyjä: Arno Nordin, Karl Lemström. Päivitetty 13.6.2024 Mari Eriksson

HUS / Tulehduskeskus/Infektioidenttorjuntayksikkö/ Elinsiirtoyksiköt

B) Seuraavat rokotteet sisältävät eläviä heikennettyjä viruksia eikä niitä tulisi antaa potilaille elinsiirron jälkeen kuin erityisissä poikkeustilanteissa:

- BCG MPR (Tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko) tai näitä viruksia sisältäviä rokotteita
- Oraalinen poliorokote (OPV), jota ei myöskään saa antaa elinsiirtopotilaiden perheenjäsenille
- Isorokkorokote
- Keltakuumerokote
- Oraalinen lavantautirokote (Vivotif)
- Rotavirusrokote
- Vesirokkorokote (Varilrix, Varivax)
- Vyöruusurokote, joka sisältää elävää heikennettyä virusta (Zostavax®)

C) Seuraavia rokotteet eivät ole vasta-aiheisia elinsiirtopotilailla, käytöstä päätetään tapauskohtaisesti:

- Kolerarokote
- Inaktivoitu, pistettävä poliorokote (IPV, SALK)
- Rabiesrokote
- Inaktivoitu pistettävä lavantautirokote (Typherix tai Typhim)
- Puutiaisaiivotulehdusrokote
- Japanin aivotulehdusrokote
- Inaktivoitu vyöruusurokote (Shingrix®)